T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2026/18
KARAR NO : 2026/126
KARAR TR : 09/03/2026

ÖZET: Suriye uyruklu olan davacının, Türk vatandaşlığına geçtikten sonra nüfus kayıtlarındaki medeni halinin evli olarak düzeltilmesi için davalı kuruma yaptığı başvurunun reddine dair işlemin iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacılar : 1- M. B. (Adli ve İdari Yargıda Ortak)
2- S. A. (Adli Yargıda)
Vekili : Av. E. G.
Davalı : Onikişubat İlçe Nüfus Müdürlüğü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkili M. 'in Suriye vatandaşı ve medeni hali bekar iken, Türk vatandaşlığına geçmeden önce geçici koruma kimlik belgesi ile 24/07/2020 tarihinde Suriye vatandaşı eşi Sureyye ile evlendiğini, 2018 yılında yaptığı başvuru ile 2022 yılında Türk vatandaşlığını kazandığını; 13/02/2025 tarihinde doğan çocuğunu nüfusuna kaydettirmek için Onikişubat Nüfus Müdürlüğüne başvurduğunda eşi S. A. ile nüfus kayıtlarında evli olarak görünmediğini öğrendiğini ileri sürerek, müvekkillerinin evliliğinin tespiti ile nüfus kaydındaki bekar medeni halinin evli olarak düzeltilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Kahramanmaraş 2. Asliye Hukuk Mahkemesi 03/03/2025 tarih ve E.2025/79, K.2025/66 sayılı kararı** ile, uyuşmazlığın çözümünde idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle, davanın yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle usulden reddine karar vermiş ve bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Somut olayımızda; Davacının talebi Onikişubat Belediyesi evlendirme dairesinde S. A. ile evlenmiş olmasına rağmen Onikişubat Belediyesinin bu evliliği bildirmemiş olması ve bu nedenle tarafların kayıtlarına işlenmemesi nedeniyle evliliğinin tutulan kayıtlara geçirilmesi talebidir. Suriye Uyruklu göçmenlerin kayıtları İl Göç İdaresi tarafından oluşturulduğu ve kayıt altına alındığı, evlenme bildiriminin evlendirme memuru tarafından yapılacağı açıktır. İdarinin kamu hizmetinden kaynaklı işlemlerinden doğan uyuşmazlıkların çözüm yerinin kanunda istisnai düzenlemeler dışında (örneğin; Nüfus hizmetleri kanunu 36/1-a Maddesi gibi) idari yargı olacağı açıktır. Tüm bu hususlar gözetilerek mahkememizin görevsizliği yönünde karar vermek gerekmiştir ve 6100 sayılı HMK'nın 114/1-b maddesine göre dava şartı olan "yargı yolunun caiz olmaması" nedeniyle idari yargı merci görevli olduğundan yapılan inceleme neticesinde dava şartı inceleme önceliği gereğince davanın usulden reddine..."*

3. Davacı vekili bu kez, 17/03/2025 tarihinde davalı kuruma yapmış olduğu başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden BaVt/9R - 8kdPmiy - yyiYTxq - AxQ2hk= ile erişebilirsin

B. İdari Yargıda

4. **Kahramanmaraş 2. İdare Mahkemesi 30/12/2025 tarih ve E.2025/314 sayılı kararı** ile, uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince bir karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Dava dosyasının incelenmesinden, davacının 2013 yılında bekar iken Türkiye'ye geldiği, 2018 yılında bekar olarak Türk Vatandaşlığına başvurduğu, 24/07/2024 tarihinde S. A. ile evlendiğini, kendisi ve eşinin geçici koruma kimlik belgelerine medeni halinin evli olarak yazıldığı, 10/06/2022 tarihinde Türk Vatandaşlığını kazandığı, kimliğinde medeni halinin bekar olarak yazıldığı, Nüfus Müdürlüğüne başvuru yaptıkları, kurum tarafından düzeltme yapılmadığı, bunun üzerine evli olduklarının tespiti ve nüfus kaydının düzeltilmesi talebiyle Kahramanmaraş 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin E:2025/79 D.İş dosyasında açılan dava neticesinde, Mahkemenin 03/03/2025 tarih ve E:2025/79, K:2025/66 sayılı kararı ile davada idari yargının görevli olması nedeniyle HMK'nın 114/1-b maddesi gereğince dava şartı olan yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın usulden reddine karar verildiği, anılan karar sonrası davacı tarafından nüfus kayıtlarındaki medeni halinin düzeltilmesi ve S. A. ile evli olduğunun tespiti ile nüfus kaydının düzeltilmesi istemiyle 17/03/2025 tarihinde Onikişubat İlçe Nüfus Müdürlüğü'ne yapmış olduğu başvurunun zımnen reddi üzerine Mahkememizde işbu davanın açıldığı, işbu dava devam ederken Kahramanmaraş 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin anılan kararının 18/12/2025 tarihinde kesinleştiği anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlıkta; konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile somut olay birlikte irdelendiğinde; 4721 sayılı Kanun'un 39'uncu maddesinde, mahkeme kararı olmadıkça, kişisel durum sicilinin hiçbir kaydında düzeltme yapılamayacağının hükme bağlandığı; 5490 sayılı Kanun'un 35'inci maddesinde, kesinleşmiş mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerinin hiçbir kaydının düzeltilemeyeceği, 36'ncı maddesinde, nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davalarının asliye hukuk mahkemesinde açılacağı kurallarına yer verildiği; nüfus davalarına yönelik olarak yerleşik içtihatlarda, nüfus kütüğünde bulunan bir kaydın baştan itibaren hatalı olduğu iddiasına dayalı davaların "kayıt düzeltme" davası olarak kabulü ile söz konusu hataların hükmen adli yargı yerince düzeltilmesi gerektiğinin belirtildiği; bakılan uyuşmazlığın da, Nüfus Hizmetleri Kanunu'nda açıklanan kaydın düzeltilmesi kapsamında değerlendirilebileceği açıktır.

Bu durumda, davacının işbu davadaki isteminin medeni halin değiştirilmesi niteliğinde olduğu ve yukarıda yer verilen 5490 sayılı Kanun'un 36'ncı maddesi uyarınca, davaya konu uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Nitekim, aynı konuya ilişkin Uyuşmazlık Mahkemesinin 02/12/2024 tarih ve E:2024/486, K:2022/520 sayılı kararı da bu yöndedir..."

5. Kahramanmaraş 2. İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesinin 1. fıkrası şöyledir:

"(1) (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden BaVt/9R - 8kdPmiy - yyiYTxq - AxQ2hk= ile erişebilirsin

menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar."

7. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun IV *"Düzeltme"* üst başlığı altında *"1.Genel olarak"* alt başlıklı 39. maddesi şöyledir:

"Mahkeme kararı olmadıkça, kişisel durum sicilinin hiçbir kaydında düzeltme yapılamaz."

8. 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun *"Kapsam"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"(1) Bu Kanun, Türk vatandaşları, doğumla Türk vatandaşı olup da çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybedenler ve bunların altsoyları ile Türkiye'de bulunan yabancıların nüfus hizmetlerinin düzenlenmesine, yürütülmesine ve geliştirilmesine ilişkin esas ve usûl hükümlerini kapsar."

9. 5490 sayılı Kanun'un *"Tanımlar"* başlıklı 3. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

" (1) Bu Kanunda geçen;

...

d) Aile: Aynı soydan olup, bir aile sıra numarası altında kayıtlı olan kişiler ile onların eş ve çocuklarını,

e) Aile kütüğü: Nüfus olaylarına ilişkin kayıtların kâğıt veya elektronik ortamda tutulduğu kütüğü,

f) Aile sıra numarası: Ailelerin aile kütüğüne yazılış sırasına göre verilen numarayı,

g) Bakanlık: İçişleri Bakanlığını,

ğ) Dayanak belgesi: Aile kütüğüne işlenen nüfus olaylarının dayanağı olan form, tutanak, mahkeme kararı, noter senedi, doğum veya ölüm raporu gibi resmî belgeler ile bunların yedeklerini,

h) (Değişik: 14/1/2016-6661/8 md.) Değerli kâğıtlar: Kimlik kartını, uluslararası aile cüzdanını ve mavi kartı,

...

j) İl müdürlüğü: İl nüfus ve vatandaşlık müdürlüğünü,

...

s) Nüfus hizmetleri: Nüfus olaylarına ve kişinin nüfusa ve yerleşim yeri adresine ilişkin bilgilerinin toplanmasına, nüfus kütüklerine geçirilmesine, korunmasına ve gerektiğinde tasnif edilerek değerlendirilmesine dair iş ve işlemleri,

ş) Nüfus kaydı: Aile kütüğüne işlenmiş kişisel bilgileri,

t) Nüfus kayıt örneği: Aile kütüğüne işlenmiş kişisel bilgilerin özetlerini gösterir belgeyi,

u) Nüfus kütüğü: Aile kütüğü, özel kütük ve yedeklerinden oluşan kayıtların tümünü,

...

bb) Uluslararası aile cüzdanı: Bir aileyi oluşturan eş ve çocukların kimlik bilgilerini kapsayan ve uyruğunu kanıtlayan çok dilli resmî belgeyi,

...

ifade eder.

10. 5490 sayılı Kanun'un "*Aile kütüklerinde bulunması gereken kişisel bilgiler*" başlıklı 7. maddesi şöyledir:

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden BaVt/9R - 8kdPmiy - yyiYTxq - AxQ2hk= ile erişebilirsin

"(1) Her mahalle veya köy için ayrı aile kütüğü tutulur. Aile kütüklerinde aşağıdaki bilgiler bulunur:

a) Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası.

b) Kayıtlı bulunduğu il, ilçe, köy veya mahalle adı ile cilt, aile ve birey sıra numarası.

c) Kişinin adı ve soyadı, cinsiyeti, baba ve ana adı ile soyadları, evli kadınların önceki soyadları.

ç) Doğum yeri ile gün, ay ve yıl olarak doğum tarihi ve kütüğe kayıt tarihi.

d) Evlenme, boşanma, soybağının kurulması veya reddi, ölüm, vatandaşlığın kazanılması veya kaybedilmesi gibi kişisel durumda meydana gelen değişiklik veya yetkili makamlarca yapılan düzeltmeler.

e) Dini.

f) Medenî hali.

g) Yerleşim yeri adresi.

ğ) Fotoğrafı.

h) (Ek: 14/1/2016-6661/9 md.) Biyometrik verisi.

ı) (Ek: 19/10/2017-7039/3 md.)Velayete ve vesayete ilişkin bilgileri.

(Değişik son cümle: 19/10/2017-7039/3 md.) (a), (g), (ğ), (h) ve (ı) bentlerinde belirtilen kayıtlar sadece elektronik ortamda tutulur.

(2) Türkiye'de aile kütüğü bulunmayan ve yabancı ülkelerde oturan vatandaşlar Bakanlığın göstereceği bir nüfus müdürlüğünde açılacak aile kütüğüne kaydedilir.

11. 5490 sayılı Kanun'un *"Kayıt düzeltilmesi"* başlıklı 35. maddesi şöyledir:

"(1) Kesinleşmiş mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerinin hiçbir kaydı düzeltilemez ve kayıtların anlamını ve taşıdığı bilgileri değiştirecek şerhler konulamaz. Ancak olayların aile kütüklerine tescili esnasında yapılan maddi hatalar nüfus müdürlüğünce dayanak belgesine uygun olarak düzeltilir.

(2) Aile kütüklerindeki din bilgisine ilişkin talepler, kişinin yazılı beyanına uygun olarak tescil edilir, değiştirilir, boş bırakılır veya silinir."

12. 5490 sayılı Kanun'un *"Nüfus davaları"* başlıklı 36. maddesi şöyledir.

"(1) Mahkeme kararı ile yapılan kayıt düzeltmelerinde aşağıdaki usûllere uyulur:

a) Nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen şahıslar ile ilgili resmî dairenin göstereceği lüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerleşim yeri adresinin bulunduğu yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır. Kayıt düzeltme davaları (..) nüfus müdürü veya görevlendireceği nüfus memuru huzuru ile görülür ve karara bağlanır.

b) (Değişik: 19/10/2017-7039/9 md.) Haklı sebeplerin bulunması hâlinde aynı konuya ilişkin düzeltme yapılması hâkimden istenebilir. Ad değişikliği hâlinde, nüfus müdürlüğü bu kişinin çocuklarının baba veya ana adına ilişkin kaydı, soyadı değişikliğinde ise eşin ve ergin olmayan çocukların soyadını da düzeltir.

c) Tespit davaları, kaydın iptali veya düzeltilmesi için açılacak davalara karine teşkil eder.

(2) Kişilerin başkasına ait kaydı kullandıklarına ilişkin başvurular Bakanlıkça incelenip sonuçlandırılır."

13. 5490 sayılı Kanun'un *"Kimlik Kartı, Uluslararası Aile Cüzdanı ve Mavi Kart"* başlıklı beşinci kısmının *"Düzenlenmesi ve dağıtılması"* başlıklı 41. maddesinin (9) fıkrası şöyledir.

"(Değişik: 14/1/2016-6661/12 md.)

(9) Evlenme işlemi tamamlandıktan sonra, çiftlere uluslararası aile cüzdanı verilir."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden BaVt/9R - 8kdPmiy - yyiYTxq - AxQ2hk= ile erişebilirsin

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

14. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Eyüp SARICALAR, Bayram ŞEN, Döndü Deniz BİLİR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 09/03/2026 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

15. Raportör-Hâkim Hatice COŞKUN'un, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

16. Dava, Suriye uyruklu olan davacının, Türk vatandaşlığına geçtikten sonra nüfus kayıtlarındaki medeni halinin evli olarak düzeltilmesi için davalı kuruma yaptığı başvurunun zımnen reddine dair işlemin iptali istemine ilişkindir.

17. Dava dosyalarının incelenmesinden, davacının Suriye vatandaşı ve medeni hali bekar iken, 2018 yılında yaptığı başvuru ile 2022 yılında Türk vatandaşlığını kazandığı, Türk vatandaşlığına geçmeden önce geçici koruma kimlik belgesi ile 24/07/2020 tarihinde Suriye vatandaşı eşi Sureyye ile evlendiği, 13/02/2025 tarihinde doğan çocuğunu nüfusuna kaydettirmek için Onikişubat Nüfus Müdürlüğüne başvurduğunda eşi S. A. ile nüfus kayıtlarında evli olarak görünmediğini öğrendiği, nüfus kayıtlarındaki medeni halinin evli olarak düzeltilmesi için evliliğinin tespiti ile nüfus kaydındaki bekar medeni halinin evli olarak düzeltilmesi talebiyle adli yargıda dava açtığı, Kahramanmaraş 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 03/03/2025 tarih ve E.2025/79, K.2025/66 sayılı kararı ile idari yargının görevli olduğundan bahisle dava şartı yokluğu nedeniyle davanın usulden reddine karar verildiği; bunun üzerine davacının idari yargı yerinde dava açtığı, Kahramanmaraş 2. İdare Mahkemesinin 04/07/2025 tarih ve E. 2025/314 sayılı kararı ile uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevli olduğu gerekçesiyle, dosyanın Mahkememize gönderildiği; Mahkememizce yapılan inceleme neticesinde 13/10/2025 tarih ve E. 2025/430, K. 2025/619 sayılı kararı ile adli yargı yerince görevsizlik kararı verildiği halde bu karar kesinleşmediğinden, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde öngörülen koşulu taşımayan başvurunun reddine karar verildiği, bu karara istinaden adli yargıda verilen kararın 18/12/2025 tarihinde kesinleştiği, kesinleşme sonrasında, Kahramanmaraş 2. İdare Mahkemesinin 30/12/2025 tarih ve E.2025/314 sayılı kararı ile, uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevli olduğu gerekçesiyle, görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar verildiği anlaşılmıştır.

18. Konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile somut olay birlikte irdelendiğinde; 4721 sayılı Kanun'un 39. maddesinde, mahkeme kararı olmadıkça, kişisel durum sicilinin hiçbir kaydında düzeltme yapılamayacağının hükme bağlandığı yine 5490 sayılı Kanun'un 35. maddesinde, kesinleşmiş mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerinin hiçbir kaydının

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden BaVt/9R - 8kdPmiy - yyiYTxq - AxQ2hk= ile erişebilirsin

düzeltilemeyeceği, 36. maddesinde, nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davalarının asliye hukuk mahkemesinde açılacağı hükmüne yer verildiği; nüfus davalarına yönelik olarak yerleşik içtihatlarda, nüfus kütüğünde bulunan bir kaydın baştan itibaren hatalı olduğu iddiasına dayalı davaların *"kayıt düzeltme"* davası olarak kabulü ile söz konusu hataların hükmen adli yargı yerince düzeltilmesi gerektiğinin belirtildiği, bakılan uyuşmazlığın da, Nüfus Hizmetleri Kanunu'nda açıklanan kaydın düzeltilmesi kapsamında değerlendirilebileceği açıktır.

19. Bu durumda davacının işbu davadaki isteminin nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme niteliğinde olduğu ve yukarıda yer verilen 5490 sayılı Kanun'un 36. maddesi uyarınca davaya konu uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

20. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Kahramanmaraş 2. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Kahramanmaraş 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 03/03/2025 tarih ve E.2025/79, K.2025/66 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Kahramanmaraş 2. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Kahramanmaraş 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 03/03/2025 tarih ve E.2025/79, K.2025/66 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

09/03/2026 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili Kenan YAŞAR	Üye Eyüp SARICALAR	Üye Bayram ŞEN	Üye Döndü Deniz BİLİR

Üye Ahmet ARSLAN	Üye Mahmut BALLI	Üye Bilal ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden BaVt/9R - 8kdPmiy - yyiYTxq - AxQ2hk= ile erişebilirsin